

CHARLOTTE

1

Kun je sterven van angst?

Letterlijk, bedoel ik. Dat je het ene moment nog leeft – je knieën: slap. Je tanden: klapperend in je mond. Je hart: alsof het zich een weg naar buiten wil banen – en het volgende moment: dood. Afgelopen. Over en uit.

Niet eens tijd om je laatste adem fatsoenlijk uit te blazen.

Op het moment dat ik de enorme kooi in stap, vraag ik me af of dat zo erg is: sterven van angst. Waarom moeten mensen altijd moedig zijn? Wat is er mis met een ouderwets potje schijterig bang zijn voor alles? Het heeft me in ieder geval de afgelopen jaren een hoop ellende weten te besparen.

De kooi wiebelt een beetje als ik in het midden ervan mijn houvast zoek. Het ding hangt aan een vuistdikke kabel een paar centimeter boven de grond. Ik zet mijn voeten op het roodgeschilderde kruis op de bodem van de kooi. De claustrofobie laait meteen weer in me op, ook al kan ik door deze tralies meer zien dan in de raamloze cel waar ik de afgelopen weken heb doorgebracht.

Ik probeer de grootte van de kooi in te schatten. Als je zo lang opgesloten hebt gezeten als ik, verzin je de gekste dingen om jezelf te vermaken. Drie flinke passen in de lengte, gok ik. En ruim twee passen in de breedte. In de bovenste hoeken van de kooi, op ooghoogte in de spijlen en schuin vooraan in de bodem zitten kleine camera's. Mijn ogen blijven hangen bij de camera in de bodem: een glanzend rood bolletje. Dat zal een mooi actieshot opleveren als de bodem straks onder me vandaan klapt.

'Handen.'

Het speeksel in mijn mond smaakt zuur als ik mijn handen naar de bewaker – een lichaam alsof hij het 's ochtends oppompt, een kaaklijn waaraan je je zou kunnen bezeren – uitsteek. Hij keurt me geen blik waardig als hij met zijn vingerafdruk mijn handboeien losmaakt.

'Dank je,' zeg ik, meer uit gewoonte dan dat ik het ook echt meen.

Hij gromt een keer en trekt dan met een onnodig harde klap de getraliede deur achter zich dicht. Als laatste check schudt hij aan een paar willekeurige tralies. Alsof daar de afgelopen dagen niet honderden keren aan is gerammeld. Zonder nog om te kijken loopt hij weg in de richting van de andere kooien.

Ik wrijf met mijn duimen over de beurse plekken op mijn polsen om het bloed weer naar mijn koude handen te laten stromen.

Vanuit de coulissen verschijnt meneer Benla. Hij zucht als hij me ziet, diep en met zo veel vertoon dat het lijkt alsof hij een denkbeeldige kaars uitblaast. Voor een raadsman zucht hij behoorlijk veel, vind ik. Ik denk dat hij het doet om mij te laten zien dat hij met me meeleeft, maar ik raak er alleen maar geïrriteerd van.

'Ben je er klaar voor?'

Ik kijk hem aan. De oude man die me vanaf het eerste uur gevangenschap bijstond met wijze raad draagt een armoedig Collectiefpak in die beige, onbestemde kleur. Schilfers in zijn haar, grijze stoppels op zijn kin en wangen, en een uitgebluste blik in zijn ogen.

Hij schudt zijn hoofd alsof hij daarmee zijn opmerking van net kan terugnemen. ‘Weet je nog wat je straks moet zeggen?’

Daar is hij weer. Die verlamrende angst die me het gevoel geeft dat mijn lichaam er straks in één klap mee ophoudt.

Ik knik.

Meneer Benla trekt zijn borstelige wenkbrauwen op.

Hij heeft gelijk. Ik moet dit moment gebruiken om me voor te bereiden op wat er komen gaat.

Ik laat mijn armen losjes voor mijn lichaam hangen en vouw mijn handen. Ik verander mijn gezichtsuitdrukking zoals ik zo vaak met meneer Benla heb geoefend. Zacht. Toegankelijk. Berouwvol.

‘Mijn naam is Charlotte van der Wal en ik beken dat ik een aanvaring met een Coleidster heb gehad.’

Ik weet de klemtoon perfect op de a van ‘gehad’ te leggen. Meneer Benla perst zijn lippen op elkaar. Waarschijnlijk om het zoveelste zuchtje binnen te houden.

‘En denk eraan...’

‘Eerste indruk,’ zeg ik voordat hij zijn zin kan afmaken.

Volgens meneer Benla baseert driekwart van het publiek zijn keuze op de eerste indruk. Een groot deel wil zich niet verdiepen in onze verhalen, want het is moeilijker om iemand die je hebt leren kennen de afgrond in te laten storten.

‘Tot straks,’ zegt meneer Benla dan.

Ik probeer ‘Tot straks’ terug te zeggen, maar het lukt niet. Mijn ‘Ja’ komt er afgemeten uit.

We weten allebei heel goed dat er geen ‘tot straks’ hoeft te

zijn. Als bij de eerste executie de bodem van de kooi onder mijn voeten openklapt, is dit de laatste keer dat we elkaar zien.

En dat niet alleen.

Dan was dit het laatste beetje menselijk contact dat ik had. Meneer Benla draait zich om en in een reflex schiet ik naar voren, wurm mijn arm door de tralies en grijp hem bij zijn jasje. Het kan niet zo zijn dat ik straks sterf en als laatste ben aangeraakt door een bewaker die me zich nu al niet meer herinnert.

‘Tot straks.’ Mijn stem klinkt vreemd hoog.

Meneer Benla komt vlak voor me staan en tikt met zijn gerimpelde vinger op het puntje van mijn neus. Er laait een klein vlammetje op in zijn uitgebluste ogen. ‘Zorg dat ze zien wie je écht bent, Charlotte.’

Ik knik, harder, omdat mijn keel nu zo dik is, dat ik er zelfs geen ja uit zou krijgen.

Niet dat ik nog weet wie ik ben. Je zou denken dat je jezelf beter leert kennen in weken van eenzame opsluiting, maar mijn gedachten blokkeerden telkens zodra ze terug wilden gaan naar de periode vóór die fatale avond. Zou je me nu zien, dan hoop ik dat je denkt dat ik een meisje ben dat in geen miljoen jaar een Coleidster zou aanvallen.

‘Nog één minuut!’ hoor ik iemand van het productieteam roepen.

‘Tot straks,’ zegt meneer Benla nadrukkelijk. Hij maakt zich voorzichtig los uit mijn greep en sjokt weg.

Nu ben ik degene die zucht. Heel diep en heel lang. Wanneer mijn longen helemaal leeg zijn, haal ik nog een keer adem. Ik sluit mijn ogen en voel de koele, droge lucht mijn neus in gaan. Hoe die mijn ribben uitzet, mijn buik opblaast, hoe de lucht ook weer naar buiten wil.

Ik wil het niet, maar mijn gedachten gaan naar Abbey. Precies zes weken geleden stond zij op de plek waar ik nu sta.

Probeerde ze hier net als ik uit alle macht rustig te blijven? Stond ze geconcentreerd in en uit te blazen, terwijl ze haar kansen inschatte?

Ik schiet in de lach, een mager, spottend lachje. De Abbey van der Heijden die ik kende, stak liever haar middelvinger op naar alle camera's in de kooi, daar durf ik al mijn Collect op in te zetten.

‘Alles oké?’ hoor ik een jongensstem vragen.

Ik kijk op. Twee jongens van het productieteam zetten wagentjes met uitschuifbare ladders tegen mijn kooi aan, een derde blijft ervoor staan, friemelend aan een microfoontje dat op zijn wang geplakt is. Alle drie zijn ze gekleed in een beige Collectiefoverall gemaakt van die goedkope, treurige stof waar na één keer wassen al geen vorm meer aan zit.

‘Blijf je wel goed op het kruis staan?’ vraagt hij dan.

‘Sorry?’

De jongen met het microfoontje op zijn wang houdt zijn hoofd schuin. ‘Je voeten.’

Ik kijk naar beneden en zie dat ik een heel stuk ben opgeschoven.

‘Anders wordt het zo'n rommeltje,’ zegt hij.

Voordat ik kan vragen wat er dan een rommeltje wordt, is hij druk in gesprek met iemand via het microfoontje.

Boven mijn hoofd zijn de twee andere jongens nog steeds bezig het zwarte doek over de kooi te trekken. Even lijkt het niet te lukken, omdat het doek zwaar en stug is, maar dan ineens valt het doek in een soepele beweging over de kooi. De geluiden om me heen verstommen. De stemmen van de jongens veranderen in een zacht geroezemoes.

De lampjes in de kooi knipperen even en springen dan op groen. Ik voel me alleen, maar weet ook dat ik het niet ben: de camera's staan aan. Op dit moment worden onze gezichten

live uitgezonden in de studio boven ons. Ik onderdruk de neiging om met mijn voet op het groene lampje in de bodem te gaan staan.

In plaats daarvan strijk ik met mijn handpalmen het lijfje van mijn nieuwe Collectiefjurk glad: een beige, vormeloos kleed dat tot op mijn enkels reikt. Die jurk was mijn moeders idee. Als het aan mij had gelegen had ik mijn favoriete korte Collectiefrok aangetrokken en mijn oude beige Collectiefblouse die – eerlijk is eerlijk – veel te krap zat, en daardoor mijn borsten goed liet uitkomen. Maar ik ging al akkoord voordat mijn moeder kon uitleggen waarom deze keurige jurk de beste keuze was. Alles om haar nog één keer naar me te laten kijken zoals ze vroeger deed. Je beseft pas hoe bijzonder vroeger was, als je een bom op het heden hebt gegooid.

Om die reden wist ik ook meteen wat ik wilde eten toen ik drie dagen geleden mijn bestelling mocht doorgeven voor mijn laatste maal. Nee, ik lieg. Mijn eerste reactie was dat ik geen flauw benul had wat ik zou moeten vragen. Op vrijdag aten we spaghetti met tomatensaus. We aten al jaren elke vrijdag spaghetti met tomatensaus. Ik had een enorme hekel aan die slappe, kleverige slierten en die saus die nergens naar smaakte.

En dus gaf ik geen maaltijd door, maar het complete recept van mijn moeders zoete rijst met kipkluijjes, zoals ik me die van jaren geleden nog herinnerde. Als dessert wilde ik graag een brownie bomvol bosbessen en chocolade, ook naar een recept van mijn moeder. Als laatste bestelde ik een kop extra sterke zwarte koffie. Het zou nergens naar smaken in combinatie met de rijst, maar ik zou er in elk geval een energieboost van krijgen.

Uiteindelijk was de zoete rijst een slap aftreksel van de rijst van mijn moeder. In plaats van ketjap en honing was een surrogaatsiroop gebruikt waarmee tegenwoordig alles wordt ge-

zoet. De kipkluijjes waren zo mager, dat er nauwelijks twee minihapjes vlees aan zaten. Een dessert kreeg ik niet en in plaats van een kop extra sterke zwarte koffie kreeg ik een beker-tje lauwe thee dat vaag naar vroeger smaakte. Het was de enige keer dat de opgepompte bewaker naar me grijnsde.

Met een oorverdovend geratel komt de kooi in beweging. Ik hoor hoe de kabel boven mijn hoofd wordt strakgespannen.

Ik voel hoe we steeds verder de lucht in gaan. Voor het eerst ben ik blij met het doek, waardoor ik niet kan zien hoe hoog we hangen. Opeens maken we een scherpe draai naar rechts. Net op tijd kan ik mezelf vastgrijpen aan de tralies. Ik hoor een hoog gilletje uit een van de andere kooien. Door het kleine stukje tussen de kooi en het doek kan ik de omgeving onder me zien veranderen. De afgrond wordt steeds feller verlicht.

Boven mijn hoofd hoor ik een harde, schurende klik en het volgende moment blijft de kooi zachtjes schommelend hangen. Ik knijp mijn ogen stijf dicht.

Ik veeg mijn handen droog aan mijn jurk en hef mijn kin.

Ik kan dit.

Ik moet dit kunnen.

In een vloeiende beweging valt het doek van de kooi, alsof ik het hoogtepunt ben van een goocheltruc.

De studiolampen schijnen fel in mijn gezicht. Instinctief duik ik in elkaar en verberg mijn hoofd in het kuiltje van mijn elleboog. Eerste indruk, hoor ik meneer Benla in mijn hoofd. Eerste! Indruk! Charlotte!

Ik knipper een paar keer en probeer te ontspannen. Mijn armen laat ik voor mijn lichaam zakken zoals we geoefend hadden, maar ze voelen stijf en gespannen aan.

Wanneer mijn ogen aan het licht gewend zijn, zie ik de andere kooien op dezelfde hoogte als die van mij in de lucht bungelen. Ze hangen in een U-vorm, zodat we elkaar allemaal kun-

nen zien. Vlug neem ik de anderen in me op: twee jongens, twee meisjes, alle vier van ongeveer dezelfde leeftijd als ik. Mijn kooi hangt helemaal rechts, naast die van een jongen met donkere haren in een paardenstaart op zijn rug en een gezicht dat onder de inktlijntjes zit.

Mijn mond voelt droog als ik mijn hoofd naar de tribune draai. Ik hoor de kinderen gesmoorde kreetjes slaan, naar adem happen of juist afkeurend hun neus ophalen. Ik zie hoe ze naar me wijzen. Hun afschuw prikt dwars door mijn keurige jurk heen.

Ik hoor Colette Zwart roepen met haar typische hese, kerkende stem. Als het fysiek nog mogelijk was geweest, waren er nu lachrimpeltjes bij haar ogen verschenen. Opgetogen klapt ze in haar handen.

‘Ooooooo, lieve mensen! Daar zijn ze dan... Frankie! Elif! Hailey! Nathan en Charlotte! Geef ze een daverend applaus!’